

ԻՄՔԻԲԱԿ

ԳԻՆԵԸ 10 Կ. ԳԱՆԱՌՆԵՐՈՒՄ 12 Կ

1909 ըստ ար. Օգոստոսի 8-ին.

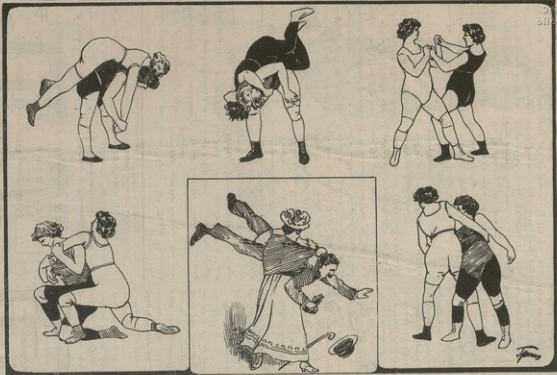
ԹԻՖԼԻՍ. № 32.

Մ Ե Ր Ո Ւ Ս Ե Ն Ո Ղ Ն Ե Ր Ը

Handwritten signature in the bottom right corner of the illustration.

Արմենի համալսարանական պարսպամուճնները սկսելու են, ուստի մեր ուսանողները չստալու՞մ են դէպի մայրաքաղաքներ, ամեն օր հարիւրներով գնացողներ կան վազգայներու, որոնք հեռները տանու՞մ են հասա զրպան, մուրաբաներ, կոնսերվ ու թխածք և դառնու՞մ են տարւայ, վերջը ամեն բանից զատարի:

Վերջերս նախաձեռնվել է անձանց կեանքի մեջ... Կրոնի Ար. Քաղաքական գործերը և նմանատիպ
Վերջերս կրոնի մեջ է ներգրավվել

Շ Ա Ր Ո Ւ Ն Ա Կ Ի Ո Ւ Մ Է

4 Տարի

“Ի Ա Ք Ա Ր Ա Ա Ա”

Երգիծարանական-աստիճական շարժվածքների

4 Տարի

Բ Ա Ճ Ա Ն Ո Ր Դ Ա Գ Բ Ո Ւ Ք Ի Ի Ն Է

Նոր գրույ ըստանորները Թեթեթ ստանում են № 1-ից

Տարեկան գինն է թիֆլիզում 4 ր. 4 կն տարանք » » » 2 ր. 50

Դուրսը և Արտասահման 5 ր. 4 կն տարանք » » » 3 ր.

Իմքազորմիները բաց է երբ փակ չէ, ու գտնում է Պուշկինկայա փ. № 1

Մեր հասցեն՝ Тифлисте, Редакция «Хатабаза»:

Արտասահմանից՝ ТИЛИ (Caucase) Re'daction, «Khathabaza»:

ԾԱՌ. Նրատարակող՝ ԱՍՏ. ԵՐԿՆԵՆԸ

Դատառական քաղաքներում, ասաններում և ընթերցատը գիւղերում հարկաւոր է ունենալ լրագրավաճառ գործակալներ, որոնք յանձն առնեն «ԽԱՔԱՐԱԱ»-ԼԱՆ տարածել, իրենց չըջաննորում:

Գայմանների մասին գիտնել թիֆլիզի խմբագրութիւն «Նախարարայից»:

ԱՄՍՈՒՆՈՒՄԻՆ.

Մտած երկու թէ երբեք չափաթէ է, վուր մայրուհներու վրէն մէ բան գրբեցի թափարարուս:

Մտնիւրդ կու գցիք հարաբաւա. վուր մէ ինչ վուր ինչից՝ Չարլլ Գարլիքը, Սուսիկո է էլի, միթմմ թէ մարքոս զիտ աղաք. էն շախը, կուտ, իմ վուր էս թաւուր բանիք չկեր իրողիս իրէն, մայրուհի թաւուր է էլի, ուրիշ խուսկնից, մարթաւա մամա պապէրը մայրուհներ ին էլի կուտ:

Հաս Ստուտ, ին, ինձ նամա զարուլ չիտ, վուր մայրուհներմէն էլամ ըլնմ, չուցիք մամէն էլ, գեգէն էր պապս էլ, գիղդէրէն էլ իմ սակութար աչկերով ունիլ իմ, ճանտնչիլ իմ, նամա հասուց սակի քակկցիներու, հասուց սակի հարուստներու, հասուց սակի ինսուպիկներու, հասուց սակի շարչիսպիկներու, հասուց սակի տերտերներու, զրոզներու, գրիտուրներու, աստակասարկականներու, չինոնիկ վարժարարի-

ներու նամա կի՝ Չարլլ Գարլիքի խուսկիք գահտիք թաւուր կու ունթանիմ:

Կուրթ վուր էս Գարլիքը խուսկ մարթ է էլի. վան, էնը սխմածը ով գիղի իսկի իբա օրուսը միք պետած թիֆլիզը, միք հայ սակի պարածաններու, միք բարբիներու սնմած չիլ, նամա՛ նուսով էլ հոսկացիլ է, վուր մարթն մայրուհներմէն է սուսչ էլի, ուրիշ խուսկով մարթն մայրուհն է:

Մարթն մայրուհն է, կուտ, վանց իք հուսուտ:

Մայրուհներու մէջ էլ թաշիք թաշիքիք ին էլի, վանց վուր սակիքի մէջ, խուսկի գէլիշ՝ հայ, վրացի, օս, թաւք, իսիքի, ուս, զուրթ, եղդի. համա ամենպաւ մայրուհը հայու սակի էն ասուտեանկաններն ին էլի, վուր էսոր ինչ վուր հոսկական է, հայկիպ է, ամթաւոս բարաղան միք, սակիւն է՝ մոտացիլ ին ու հիմի ուրիշներմէն ուզածով ին ետալ գնում:

—Ի՞նչ ին ծոտացի հայ սակի էս մուրաքիքը:

—Հասուց լիզուտ:

—Ինչից նամա, նմ խաթրու:

—Չուցիք միքը մայրուհի թաւուր խաթրաթ ունիքը:

Մայրուհի նամա սուտմ ին, միթմմ թէ էն թաւուր մէ խաթրաթ ունէ, վուր ինքն մազալու է, կուտ, ինչ վուր տե՛նի, կուտ, էն շախնէնէ, տե՛սածի թաւուր բանիք կունէ, կուտ, ինչ վուր լսէ, էն թաւուր էլ մէն կու հանէ, կուտ:

Գեթաղայ ընգամաղ չիք, իմացիլ

իմ, սուտմ իմ:
էլի է չէ էլի, մէ վուտ, մէ տիրացու է էլի, էս տիրացուն ինքն ուղիւն է էլի, վուր տերտեր սխմիլ, էտու նամա էլ չէր կաշարը չուսած, սխմութենի հրամանը չստացած, զու մի սար, զանուսայական սաղապարթ, վակաս չորչաւ ու փորուրբը, զօղիկ ու չուստիք է զոհաղ սաղի. տարիք մննակ էս տիրացուն իս չէ էս թաւուր, էս սանաթիւն էլ միքը, րուրը հայիքը, էս թաւուր խաթրաթ ունիքը, չէր չուրը չսեւած՝ չուրիքը նանուտ ինք ու իժուտ ինք իմանում, վուր էտիջուր չէ էլի, խէվ (ձոր) է էլի ցարած:

Չէր սխմածիք, իրիք սարի աղաք ննց գիղայիք թէ աշուրարը միքն է, ասղաղարիք սիմն՝ կուտ, ու տունն մէկս էս ազատութենի խաթրու, լե՛վօր ու դարձալ մէկը ման զալի, Խոսի բան սուտուցութեն չէր, ազատութենի ժուղը լե՛վօրը Բնչ զուրս ունէ, փիէ:

«Նուսկի» ազատութեն է, կուտ, ու ով սախ վիկալու, ոչ ու ձախ մէ լաւ չըջողիցի գիղուհանց ու ուշուցիք էր, վուր խարչում էր:

Ինչի՞
Չուցիք մայրուհի թաւուր խաթրաթ ունիքը:

Նիօլը բացանկու սրուս աւն, չկուրք բաց արին ու բաց արեւը, զուրթ վուր բաց արեւը այ... նմ սախ վարժապետ, ու մը զուգիս ստուսչ ու ըկխուտը արեւը, ու վիքըը ինքնիքս էլ ձուրսկաղ չէիքը, վուր բաց արեւը:
—Է՛ մայրուհ

Ի՞նչ էլի սուտմ. հա մեղայ Աստու, էս տիրացուն հրամանովմէն էլ, բողղուս գաթիլ է կաղուսը, զուրթը հարաբաւա սակի կու կաղուր, ով գիղի ուրիշները, իրանից փիսիքը, էս տերտերական զգիտար զակաղ չուսած կաշարով ու խաթրով տերտերիք էլամ ըլն ին, զօրը խաշերով, զուրթը կամիլապիղով զուրած. նչ գիղի ու, Բնչ ժու գիլ էր, է, չուրս նիւց թնմումը խաշիք էր զալի, վից սխուր թուտով էլ կամիլապիղէք.—հա, էն էր սուտմ, հարաբաւա զարգիլ ըրումս կուլիք. տիրացուն ինքն է հրամանում, զոխուրները մեւն են վիկալում. համա ով գիղի սրանը էլ ինիզ տիրացուին, վանց սկօրեղենի, սուտմ ին՝ սրանը է

—Եսնի որ գնայ կամար, որ գնայ ոչ, մնայ կը տանք:
 —Կզակոթին տալով, խանրմ էս.— քեզ մնայ ուզեցի:
 —Դէ ընտանայ, կանի մնայ, ուզեցիր, ուզեցիր: Էլ զվակոթին տալը խի ես միտս բցում: որ միտքս քեռեմիս, ըրտասուքքս կարմ չեմ պահի:
 —Իս մնայ ես զիզում:

Չ Զ Մ Ղ Ճ Ո Ա Ն Բ

—Տէր իմ Աստուած, այդ ի՞նչպէս ես շարքած, այ տղայ, ստամեկը բուժում եմ, զիքը սքեռնուած: Ի՞նչէ կամար եւ ձեռնեա այդպէս անիտիք կերպով հարկիր:

—Ոչ որք չեա, ես անպէս հարեաներս չեա զրազեկի ոչմերս փորձելու համար. զիտեա, ես նրանից պայտա չեմ ուժով:

- Ի՞նչը մեղանում աւելի յարգ ունի:
- Կեզմարտութիւնը:
- Մի՞ աւելի ուժեղ է:
- Բառնքը:
- Մի՞ է անեմից շատ խոտոյր:
- Անգործը, անարմը:
- Մի՞ է մեղանում ամենաազնիւր:
- Ամենից անազնիւր:
- Մի՞ է նաւարարութեան շահերի պաշտպան:

- Փոքը եւ առաջիկը:
- Մի՞ է առաւածափայը:
- Անիթիմն ու ամուսնոթը:
- Գրուածը:
- Ամենից տղար:

—Աստուի, ինչ ես փէքը անում, էլ չը գրաւի շահ խեղճը որ ստատուա տրուեց իրս թխտիցը: Թէ էն խոտիլը որ նրա նկ կուտմ էր:
 —Ան, ըստ էլ է չեա զիզում:

Պ Ե Լ Ի Է Տ Օ Ն

ՆԵՒՐԱՍԵՆՆԻԿ ԶՈՒՇԱՏԵՐԸ

Իմ բարեկամ Մանանդեան կայաքանիցս զուրս եկա զաթիթ արամաւորութեամբ մէկ, երջանիկ ես, սուսով էր ինձ, ընտանեանս կեանքի ամենաուրաջ հարեցողները նաչախոսիցի այսոր: Քրքան համարույ խոթիմն կարծիքներն էլ նայեցիք:

Այս խոսքերն ես յսում էր կետրիմ:
 Բարեկամն հիմելոց յոտոյ, զրկեցի կնոջս նայեցալուսեան մէջ ու հարցրի.

—Լուսիկ, նկատ է ստում նա:
 —Ի՞նչը, ի՞նչը, գլտաստանանց նա սուր բերիլով:

—Քոյդ ի սեր Աստուայ այդ բերիլէ:
 —Լաւ, կ'ժպտում, երբ չեա սիրում բերիլն:

—Այդ ես թոյ, չեմ ուզում,— զայրացած զրկեցի ես:
 Ինձ թեւում էր, թէ կինն մարտում էր ինձ իմ սուր բերիլով և շինում ժպտով: Ես սիրում եմ նրան, երբ անգիտակցութեան մէջ է, չեառ ամեն տեսակ արեւտական նիգիլից:
 Լուսիկն այդ բողբոջներն նրաչալ է երբեմն ես նրան զարթեցնում եմ կէս զիշերին:

—Քումն ես, Լուսիկ:
 —Այդ զոն ես, վարեկցայ: Գրեաւ, երազում էր: Իմ խոտիլ էր ինձանից եւ սուրից նեապից էր երկու որ շարունակ Յանկարծ կեա զիշերն մտնում ես ճնշարանս և կարծիով թէ ես ընծւմ եմ, յուշիկ զայլերով մտնում եմ անկողնս և սկսում ես փռալուրջիլի պն: Ես. միջնուսում եմ սուր բերիլով և սպայ մեղմ ժպտում, իսկ զու պրտում ես:

—Թոյ այդ բերիլէ:
 —Քոյդ այդ ժպտը:

Գտնում էր երանն ու ընծւմ: Ես չէի շանջցում ճրարժ շնայած որ կինս բողբոջում էր. ես ուզում էի միման մէջ տեսնել նրա բնութամբի երես բոլոր զննի շարժուածքն և նրակ: Իսկ երբ ես վախում էր զուրք և գիտակցութիւնը հաւարում, այնուհետեա սկսում էին իմ բարեկամն ջղազուտեմբը:

Նման զկոյ պատանցն եւ այսոր:
 Ես ես նրան զրկեցի, նրապորիչ էր նա երբ խոտիլ սեպց զրկել էր Մանանանին թէ ի շրտիթիցը.— հարցրեց Լուսիկը զէմբին լուրջ կերպարանք առնելով.

—Այն,— պատասխանեցի ես, խոտափերով նայել նրա զրկելիս.
 Եկր զրկելիս էիքի՞ք ներս մտաւ:

Ես կորցրի իմ նպաւ հաւատարկութեանը:

Էլիկը կնոջն չունն է: Ինձ թեւում էր, թէ նա աւելի սիրելի էր Լուսիկին, քան ես եւ իսկուպէս նա զրկում էր էլիկին աւելի սիրելով, քան ինձ, կերակրում էր աւելի լաւ, քան այսպիսին և մարտը էր պատմում քան իմ զրաւեղանը:
 Էլիկը վաղելով մտաւ սենեակը, Տեհեմ ժողացու կնոջն և սուսից երկու սոթերը զրեց նրա զրկում:

Լուսիկը փնջազցում էր նրան և սիրալիկ խոսքեր ստանաւ: Ինչպիս ջրթմունքներ և էլիկի ջրթմունքների միջև եղած արարածութիւնն ինձ մնաց մոռոյտի: Շուն բոլոր ստատուներ էր երբեքակեանացեղ էին և ինձ համար անպար զրկեցողացից սուր ստացել:

Ես այլուս հարեցրի կարողացայ, ուժով խելից էլիկին Լուսիկի զրկեց և մի կոյր ազայեով սենեակից զուրս վանեցի:

—Ինչ խորհրդարան շուտերութիւն է, չեմ հասկնում.— զուտցի ես յարմարեցրց զուրացող մայրով, երբ շուրք զըսում ջուրեց կանուտմ էր:

—Ինչ կաշկերի անցքիս թիւն էր քո կոյմից,— բայցկողմեց կինն զայրացած: Անշտանիկին ինձապով ընկերական անպաւ կարող ես զրկել, խի նրանց տանջիլը հաւաչող է զրգում:

Կեղքին քուտիք Լուսիկն արտասանեց սախոս լալիմն կերպով, որ կարծեցի, թէ անա շուր պիտ լինի:

Լայք խոտափանելու համար, ես սիկեցի մեղմ մայրով:

—Ես քեզ չեա կարող եմ համարանս լինել շատ խելոյկներում, որքանի՞ խոյր զրամտակերքը նեղում են փոքրեկն. քրազորութիւնը նայ նեղիմունքների մտ ապրումաւ սիտն և է. այն, և այն:

—Հանգիստ թոյ ինձ,— արագացի կինն:

—Բայց եւ կարող եմ նոյով ու սրտով չհամարելք քո մի շարք հաշտանները, որքանակ այդ սենեակներով շուտութիւնը,— շարունակեցի ես խոսքս, ստանց ուշադրութեան զարմեցու նրա բողբոջի:

Լուսիկն այդ ես ոչինչ չհասցե և շուտ զայլերով քաշեց իւր ստամեղաններս:

Ես մտոցի մեկնեցի ներքին սոթերս այնկեանում էր էլիկը փիլիթապէս և հայեպէս ինձանից ստոյգ լինելով, ես կատակածում էի նրա և Լուսիկի փոխ յարաբերութիւններին: Ինչպէս էր կինն այնպէս սիրում նրան: Ես պարզորէն հասկնայ էի կարողանում, թէպէտ և մի ներքին կատակ մրրովում էր նոյնս երկամուսնեան յոյրերով:

Երբեք ես պարտանաւորացի վերազանում էի ստուն և կամացուկ թալելով մտնում Լուսիկի ստամեղաններն զտան, այն մա-

եղաւ, որովհետեւ պարզ էր, թէ մեզ չմտնէր է այս որեւէի մարտադրանքները—կապարտու Մայիլեանքի, թէ զուրք առաջնորդ:

Առաջ Մեկերեանք սասց, որ եթէ այսօր կայ մէկ շնորհակալութեան և իրա-
նականքի արժանի, այդ խաճախարակու
կապարտու Մայիլեանք է, որը միմտնա-
նակ է անգամ է անուրբին: Մայիլեանք
բառ երեւոյթին զրգած կամեաութիւնք,
պահանջն շնորհակալութեան արժանապար-
տութիւն կազմել ենք կուրք առաջնորքի ա-
նուանով:

Սահ. Մամանդովը հրացայծ ու առջամ
Մալով որինակիկ մարտադրանքներն և
կերպարներն չարիտական է կանաչեմեան
մրայ, որոնցին այդ բոլոր գրպոնքը
յուժկու համար, խաճանցի կերպարները
վերլուծութեան ենթարկելի, որից սասցանց
հետեւեալ:

Տարուայի 20 տակու.
Սարդ ու ոստայն 20 տակու.
Ճանձ, բոս, մտակ 20 տակու.

Խնձանցի թղ ու ոստայն 30 տա-
կու, որիկ Մաղցալ 20 տակուր անկարելի է
զուս որչելու, թէ ինչ անգարանակն և
բուսական բազալութիւնից էր կազմած,
որովհետեւ անուրջ անկու ժամանակ, մեղե-
նայի ծակեր կարնկեան փրցան, այդ
պատմական ուղարկելին Քիֆիս, իսկ եթէ
այսինքն է անձնար լինի անուրջ անեկ,
կուգրակն աւելի շնուս կուրք հաշին:

Օգր Գնական

—Քաւոր, էտ քեռիք բանը մոց պոնը
անի, գալ տարի էի նրան ենք շոգնուս...
—Բա մեն ևս ուզում որ շոգնուս...
—Եթ, Քենցի Քիլին, Մամանդոն Գիլին,
Քէսին, Քաւորն պակասն են:
—Սա էլ էր եմ անի որ պակաս չեն. էն
ըլում ա, թղ էլի գա ըլի, մի բան որ
զարմու մէջ ոչ լաւը կայ, ոչ վատը չիմ էլ
մի տեսակ պատուան են մեզ շնար:

ՆԱՄԱԿ ԽՄՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Քիֆիլի, 29 յուլիսի

Մեծապատի պ. խմբագիր

Երեկ պարտուած էի ձեր գրանձեակում,
ձեր բացակայութեան ժամանակ՝ ներս մե-
տա թարձարանակ, մաշած զեմբով, նի-
շար, սառնար անկոններ թէրն և խաճա-
ցած կատարմով մի պարուն և ներկայ խն-
դերն ինձ տալով՝ խնդրեց հասցնել ձեզ,
այլի՜ յանձնարարեց ինձ, էր սասած մի քա-
նի կարծար տեղեկութիւններ յայտնելու
ձեզ, որոնք էր այդ խնդրի յալորութեան
համար շատ նարկաւոր են:

Անա յոյն կողմեր.
Կարած զիզի գրպոնք նորարար-
նու մեծարդոյ պ. Գրիգոր Սըր-
բեանկոյնի:
Նուստցի Հայրպետ Մայրապետանից

Ե Ղ Գ Ի Բ

Գաւառեան Քաւարարայիս № 29-ում
առաջարած ձեր յայտարարութեան համա-
ձայն, ես ուսուցիչ Հայրպետ Մայրապե-
տեան, ցանկնում եմ պաշտու ձեր
նուստնարանակ:

Ես աւարտել եմ 1) Շուշու Կ-ըզը, 2) Ե-
րեւանի Վլադը, 3) Ներսիսեանի ՎՊ-ըզը և
Էջմիածնի VIII-ը և IX-ը: Բացի
զայսից, սենձ երաժշտական վկայագրա-
ններ 1) Տէր Ներկիցի և 2) Կարտառ վար-
չակալեաց: Երբեք եմ նաև կարտառագրի
խմբում: Այլև, երբ եմ ուսուցող Մանուկ,
Պետրոսը և Գիլի: Արտասամանակն էլ
ժընկ, Լալայիցի և Գարգի կեղծի գանդակն
համարարաններում ձեր պահանջանի նու-
ստան, ոչ միայն համարարանաւոր, ինչ-
պակէտ և մանկագրութեմ, այլև նմանա-
նիցն են:

Ըստ այսմ, կարգով ձեր յայտարարու-
թիւնը, որպէս հոգեբան, թափանցած եմ
ձեր հոգու մէջ և համարում եմ, որ ես ի-
րար չեմ անի ձեր յայտեր:

Իմ կողմից կանոն, որ Քաւարարայիս
միւսում եմ ձեր բնակարանը, թէ մուխուս
ժողովութիւնը և թէ որը աշխիւր բնի-
րակցութեան համար՝ ընդունելի են ինձ:
Եթ որիորք զրուանալ է, կը պարտու
կանք և յուսարեց լիսու, վարժանութիւն
կանք ձեր նուստնարանում: Եւ, զայ առա-
ւանից էլ փոյ չէք ծախել երկրորդ ուսու-
ցիչ վարձան: համար: Երկու խաւք ես, ես
օգտուցութեամբ պարտուել եմ 13 տարի,
Տարտակուլի միջախան, Օրըզովայի
երկայանակ, Մեղիքի օրերոցայ, Հայրաբ-
րի Ներսիսեան վարչեկնում Բաշի զրու-
ցից առաջութեան եմ արչի Մոլուս: Գաւա-
ռեան, Արաբիայի երկուս և Մոզգովի
հայոց պարտեկնում: Աւանդել եմ բոլոր
առաջիկաներ, մինչև անգամ նկարչութեան,

զմարտութեան և վերակազմութեան.
Յարգանք՝ ուսուցիչ
Հ. Մայրապետանից

Գ. խմբագիր, սոյն գրութեան թողնելով
խորհարանը, խնդրեց որ հասցնել կարած
զիզի նորարարն: Գրեալու Մեղեանեանք
Այլև սասց ինձ ձեզ յայտնելու, որ արա-
նու զանուս խնդրի խնդրել: որ նա ուղար-
կել է գանձան սեղիք, որոնցից միմտնի
մեծ շաներ ունի ընդունուս: Գանձակ
Ս. Յովհաննէս զարգի նորարարութեան
կողմից:

Բացի զրանից, նա խնդրեց, որ զու-
րքը Գանձակի ձեր թղիկից պ. Մամա-
նի, որ նա էլ բարեխոս լինի Գ. Մամա-
նի գաւառեան կարող է յայտնել Գանձակի
նորարարութեան, որ ինչպատու պ. Հ. Մայ-
րապետեան խոստանում է բացի կրթա-
կան գործի մասին մասնելուց, նույն և
անուստակն մասին: Կարտարանները կար-
ող են ամենեւոր յարկալու յարաբոյց և
վերադարձել կը տնան, որ ուսու-
ցիչը և ներկայացուցիչը էլ աւել և երե-
կոյթներ կազմել: և համարեք սարքի և
մեղեանքի աւետիքի գաւա՜ այլև Հասիի
անտերն և ակտառ ման կէլ:

Նա, պ. ինչպարտու, խոստանում է մի-
նչև անգամ, ապա ժամերին, ընկերարար
սոյն նորարարութեան մասնարար գործե-
րին: Օրինակ, եթէ մէկ երեսուսուն է ար-
տապակէր նրա թղիքը, եթէ այլեւոր է,
բարեկ նրա այլին, եթէ միւսը մանք երե-
կոյթներ ունի: Գրուանք սոյնի նրանց, իսկ
եթէ մի չարքը, սոյնորք գաւառիք ունի՜
հայից լիսու պարագել նրանց նա:

Այսպէս խոստանալեր մի կողմ թողած,
պ. խմբագիր, իմ կարծիքով անւորք է
մտանով, լիւսակ ինչպատու պաշտու յա-
րգութեան մասին, որովհետեւ նրա նման
փորձած, գրանձ և պարտուած ուսուցիչ,
ոչ միայն վարժարանով կընդունին Գան-
ձակի նորարարութեան կողմից, այլև միւս
չառ ու շառ նորարարութեան կողմից, ո-
րոնց համար ընտա ու բարակ մի զին
ունին:

Ընդունեցէ և այլև

Հիւլի

Մեճ ԳՐՈՒՄ ԵՆ

Ընթխանից

Սերկեան Տրգոնեանք ցանկութեան յայտ-
նեց կուսարարութեան ընդունելու. նա գի-
մել է տեղակալուս այսպիսի յայտարարու-
թեամբ:

...Ես ցանցի յիմարութեան բազում ա-
րարելու եմ, և սակայն տիրացուական ար-
նետեք է մէջ իմ խորակուս արժանացնու
կան, այն պէս, զի է մէջ սպախովիլի և
է մէջ տիրացութեան ոչինչ գրանելմ ար-
քեր իմով համարարութեամբ, այլև ցանից
այժմեան ոչ կրնմ պաշտու և նազ գրանել:

ուստի խնդրեմ յաճեր զիս յաստիանս սոցիալ — սիբարցի Թեանն և պաշտօնս տարք յայդպիսի ճեմատանիս, կամ այլուր:

Ս. Տիրացւանսի խնդրէր յարգում է

Գանձակից

Անթիլ նուարի միջոցով այստեղ լուր ստացուցի, որ Բիբլիոթի փոխտնօրնայի ամբողջ կազմը, արդէն երեք ամիս է, լիտարգիտանս ճնշով ճեմած են: Այդ պատճառով Գանձակից ծայրի սկզբներին պահանջած ապահովանքի ճննչուան վկայականները արդէն օգտատունն է չէ ստացուում:

Ճարտիկ արեգայի ուշադրութիւնն ենք հարկերում զրանց արթնացնելու:

Մոսկ

Չ Ե Ռ Է Ա Ի Ո Ր

(Ներ նուխուսի սյլ տեղերի ունեւորներին)

Ձեզ մի տեղ զեղանակներն զիգժափ տար. Բա արտաս չէր մամուլուորք կամ Թանք. Օրք քանիս, մարգու ձագեր նոցի սուկ Գարտաւում են, լիբիլով բար սեղանը: Նուխում միթէ միտն զեղով են մեծնում. Բա նման չէ նա մեր միտ սոկերին: Անանց թոյնի այտեան բիշ են մամում Սուս փես ստանց վրգովուս սագերին Շտապելու տառ Բնչ կար, սեղանը նայք. Կարծում ենք մամն ինքն ինքն չէր գալու: Թէ ուղեղի ունեղի սրտին բար Թրգն, գուժ, գուժ, սեր տալուամ թէ այտակ կգալու: Զուր է նոցին, գուր սպառնաւում են Թագիւ: Մեր սրտերը ոչ թէ կար, են, այլ երկով: ԱՔէնու են, սպղղու րան շատ ենք տեսել Մենք երկաթը միել, դարձել ենք զողպատ:

ԽՄԱՐԳՐՈՒԹԵՆ ԿՈՂՄԻՏԵ

ԿԱՆՁԱԿ

Գ. Սեբեր Մէլիք-Աստատեաններ:

Տնդիդ մեր թղթակից պ. Մոսկուր պարտաստակաւուժին յայտնեց անմամբ դուրս գալ Ձեք դէմ դատարանում և էլ փաստերով նստատեղ իր ասանները:

Սակաւն իմբագրութիւնը անպարճար գտնելով նրա անանս քաջուր, անախարկում է Ձեզ դիմել զատարան թիֆլիզ, իմբագիր Աստ. Կրիցեանի վրա ըողոց քարղնով:

ՊՈՍՏ-ԱՐԿՂ

Գ օ ր ի ս նարագին. — Եանի ճիշտ ուսուցիչ էք, թէ Էդուկ նամար էք սեւում. չէք օրձում, ֆեիկյուններ ձեր ծայրն

պէտք է զրբի, որ ուսուցիչ տեղով, երկու նախադասութիւն չէք կորցր կազմի և նարիւր յիւսնս սխալ էք տեսում:

Մ օ ւ կ ւ ւ ԴԷ-Բիսին. — Ճիշտ էք ասում, լուս է, սրտով ուրախ կը լինեիք, սպանարգանքի խնդրով ասայման չներ զրաջում:

է չ մ ի ս օ թ ի ն Երեք տարով վարպտիկան. — Գանդառում էր, որ մտաւ վարպէ փչացել է, էլ ոչ սրի չի լուսում, չի յարգում և այլն. նոյն մտազգուրցն էլ զանգառում է սեպագուր նոգնարկանները, որ զուր ևս նրան չէք լուսում և չէք իղնում, նրան արիւղ նուստարք:

Գ օ ր օ ր չ չ օ ր Բ. Սին. — Զարմանալի է, սարսափելի է, զարնուրել է, լուս էր զիմանում, ձեր տեղք քարք կը ճաղեր, երեսում է, որ զուր քարքց կարք էր:

Գ ի լ ի ջ օ ն. Արէլ ՄԵրկեանին. — Այդպէս էլ սպասելի էր, ձեզ միջ էր տում ամտանոց գնայիք, որ սիրահարել էր և ինչպէ չէր իմանում ինչ տեղք. Բնչ խորնուրց ասելը, մեր խմբագրական ծառայողները ոչ մէկը սակաւին ամտանոցներում չէ սիրահարել: — Եստի և որոշ այլն չներ կարող ասել:

Թ ի ֆ ի լ ի յ. Օր. նստալուս. . . րն. — Թէ այդպէս է, գնացէք ամտանոց, գուցէ կը նստանար:

Տիբլեք Համէտին, որ ասում է. «Փեղիկս, մտքի կուսանոց, սեւաթարգանս ասում է ձեզ, նստալուս, գնացէք ամտանոց»:

ՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇ

ПЕРВАЯ

художественная хромо-литография

С. БЫХОВА

Тифлис, Голосин. просп. около церкви

Печатаются всевозможная литография работы в равных стихах. Также всевозможны эскизы специально для выходящих и выходящих селадор и т. п. ПО САМЫМЪ УМѢРЕННЫМЪ ЦѢНАМЪ Работы исполняются лучшими европейскими мастерами

Ստ. Լեյբեյեանի, Յով. Քուսմանյանի Լ. Շանթի Կ Ա Չ Մ Ա Վ

ԼՈՒՍԱՐԵՐ

Հայերէնի զատագրեր

Լոյս տեսան

Ա. տարի, երրորդ տից. 30 Գ. Բ. տարի, երկրորդ տից. քարեփոխ. 45 Գ. Երկուսն էլ ընդունուած կողմատեան շքր- փանի ուսումնարանական նպարտութի կողմից, իբրև զատագրեր պետական դպրոցներ համար:

Տպագրում են.

Գ. տարի 60 կոպ.

Բ. տարի 75 կոպ.

Գլխաւոր պահեստներն են Տեւեհանց զատաւանքները: Թիֆլիսում՝ «ԳՈՒՏՏԵՄ-ԲՈՒՄ» և Կնարական, Բազում՝ «СОРУД-НЕН» Երևանում՝ Յովհաննիսեանի և Շուշում Բ. Տէր-Սահակեանի:

— Հայերէն մէջ մեծ լինելու նամար Բնչ է նարկալուս:

— Սուս սոցիալիստ, սպէս նստալուս, քանչըքանարտ և խարերայ, մատար էլ տիրացու:

ՇԱՐՈՒՆԿՈՒՄ Է

ՐԱՍՏԱՆՈՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՐՉՆԵՐԱԿ

Գրական, քաղաքական, նստալուսական, և անսարսարի ինտերական ան կուստեղական օրակներով:

Հասցեն՝ Тифлисъ Редація газетъ «Суррадакъ» Երկու-շարթի լոյս կրաների № 16-ը:

- Ինչի մեղանում սոցիալականեր ամամանակ զատարան:
- Սրտեան շատ սիրտուներ ունիք:
- Ինչ ընդունուր կայ քրանց մէջ:
- Երկուսն էլ սպէս են իրանց մամուրգրութեան մէջ:

Տեղի վերհացողը գտազբեր է կողմում և հայ մանկանց ու զբոսիչն մտուցանում:

Կ Ա Ն Ա Յ Ի

Դուրսը, փողոցում

Տանը տուալետի ստաջ,

ԲՈՒԵՔ:

— Ի՜նչո՞ւ, առ զեղ խարջուի և զմե՛ս, հեռացի՛ր Գարսիստանից:
— Կերթամ, կերթամ, համա զպլա՛ն խարջուի շի՛ն է, շի՛ն էլ աւելացրէ՛ր:

ԳԻՒԿՆՐՈՒՄ, Աւուցիչ հրաւիրելու հարց

ԲՈՍՃԵՐ:

— Ի՜ն՞չ է՛ս տեսի՛կ աւուցիչ է՛ հարկաւոր, որ վերսիննս զրի՛:
— Ի՜ն՞չ հարկաւոր է, որ գո՛քանին հաշիւները պահէ:
— Ես աղէկս պահեմ նրան առջ:
— Ես աղէկս պահեմ նրան առջ: